

Dansk film nu

af Michael Blædel, Ebbe Iversen, Henrik Lundgren, Ib Monty, Dan Nissen, Lene Nordin, Carl Nørrested, Morten Piil, Peter Schepelem, Kaare Schmidt, Asbjørn Skytte, Mogens Svane Petersen, samt Louise Roos (filmografier)

nok værd at knytte et par ord til de ændringer, der er sket, og tegne et perspektiv på udviklingen.

Thi én ting er ændret siden 70erne. Der ville ingen danske biografilm være i dag – og dermed heller ingen filmkrise – hvis ikke staten støttede. Det spegede i den situation er ikke, at staten støtter kulturen. Meget anden kultur får meget mere støtte. Men måden, altså.

Filmstøtten gælder ikke mere – som oprindeligt – et kunstnerisk alternativ til privatproducerede publikumstræffere, for der er kun de statsstøttede film tilbage. Og de interesserer ikke biografpublikummet i tilstrækkelig grad til at holde liv i biograferne ude i landet, så de lukker. TV-seerne vil gerne se flere danske film, DR har under 50% danske programmer, men det statsstyrede TV viser ikke engang de statsstøttede danske film (bortset fra de par stykker, som DR selv skyder penge i).

Det er da paradoksalt. Teaterstøtten, for eksempel, sikrer at der er et sted at se teater, nemlig i teatret. Filmstøtten gælder ikke forevisningen, men kun produktionen. Perspektivet er, at man producerer uden forevisningsmulighed – hverken biograf eller TV – altså producerer for at producere. Det er faktisk også Filminstitutets overordnede politik. Tidligere sagde bestyrelsen tyve film årligt, nu er det blevet tolv, som minimum for at holde *hjulene i gang*. Filmstøtten er beskæftigelsesstøtte!

Biografilm uden biografteater ude i landet vil ikke være rigtige biografilm, men blot TV- og video-film, der tilfældigvis har fået premiere i en biograf ved Rådhuspladsen i København. Og det er måske bagtanken. Dagens columbusæg er billigproduktion – ligesom på TV. Og selv om DR ikke er storkunde hos filmbranchen, så er forudsætningen for TV2 til gengæld, at produktionsleddet eksisterer i forvejen.

Så hjulene skulle måske bare holdes i gang til der blev brug for dem. Når dansk TV skulle til at konkurrere med udenlandsk TV. Har filmstøtten været TV-støtte på ventepenge? Er filmstøtten lige så stille ved at ændre sig til TV-støtte?

Godt for producenterne og godt for TV-seerne vil det måske være. Men hvad med biografilm og biografpublikummet? Udviklingen er jo hverken resultat af fri konkurrence (publikums valg) eller af statsstøtte til film, men af statslig regulering af TV og dermed af konkurrencen. Havde producenterne kunnet producere frit til TV for mange år siden, i stedet for DRs opbygning af et kæmpe apparat, ville beskæftigelsesstøtte have været overflødig. Det er jo den situation, der nu skal etableres med TV2.

Kun at tænke i TV-baner er kortsigtet og selvmorderisk. Ude i den store verden lever de nye, populære abonnementskanaler af biografilm, TV-selskaber går ind i filmproduktion og private TV-selskaber bygger biografkæder. Biografilm er nemlig attraktive i den skærpede konkurrence om publikum, fordi de er bedre end TV-produkter, og selv om de er dyrere, så betaler biografpublikummet prisforskellen.

Men så skal det også være biografilm, både i kvalitet og lancering, dvs. der skal være biografer at vise dem i, og de skal kunne honorere biografens større krav. Lader vi fortsat biograferne sejle i deres egen sø, så overlader vi ikke blot de resterende til de udenlandske film men på længere sigt også TV og video. Så kan der blive nok at jamre over, også i fremtiden.

Tilbage til den aktuelle filmsituation. Dansk film er som sædvanlig i krise. Men der er en masse talenter i det danske filmmiljø, så måske er det snarere de rammer, der arbejder under, end den personlige kunnen, der fejler noget.

I første del af temasektionen behandles rammerne, og magtens grå eminencer – filmkonsulenterne og de vigtigste producenter – portrætteres. Derefter får den almindelige kunstneriske situation ord med på vejen, før vi blænder op for 80ernes toneangivende kreative folk, fotografer, skuespillere og 23 instruktørportrætter. Hvert portræt inkluderer en filmografi, der forhåbentlig er komplet m.h.t. biografilm, mens kortfilm og TV-arbejde er lidt mere usikkert.

Kaare Schmidt

Filmpolitik

»Det er paradoksalt, at hvis dansk film ikke var inde i en eller anden krise, ville man være urolig. Lad os da skynde os at fastslå, at der ingen som helst grund er til uro. Den danske filmsituation er så krisefyldt og speget som nogensinde . . .«

Dansk film nu? Ordene er Poul Malmkjær fra for elleve år siden, da Kosmorama havde temanummer om dansk film i halvfjerdsenerne. En eller anden krise er der stadig at tage op i et temanummer om dansk film i firserne. Før vi gør det – og ser på de opmuntrende ting, som der også er – er det